

**VALSTYBINĖ MOKESČIŲ INSPEKCIJA
PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJOS**

2015-02-19 Nr. (18.18-31-1) RM-2758

**DĖL 2014 METAIS IR VĖLESNIAIS MOKESTINIAIS LAIKOTARPIAIS GYVENTOJŲ GAUTŲ
FINANSINIŲ PRIEMONIŲ PARDAVIMO AR KITOKIO PERLEIDIMO NUOSAVYBĖN IR IŠVESTINIŲ
FINANSINIŲ PRIEMONIŲ REALIZAVIMO PAJAMŲ APMOKESTINIMO IR DEKLARAVIMO YPATUMŲ**

Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – VMI prie FM) paaiškina, kokia tvarka apmokestinamos 2014 m. ir vėlesniais mokestiniais laikotarpiais gyventojų gautos finansinių priemonių (toliau – FP) pardavimo ar kitokio perleidimo nuosavybėn ir išvestinių finansinių priemonių (toliau – IFP) realizavimo pajamos.

1. FP pardavimo ar kitokio perleidimo nuosavybėn pajamų ir IFP realizavimo pajamų apmokestinimo naujovės nuo 2014-01-01

GPMĮ 17 str. 1 d. 29 punkte nustatyta ir iki 2014-01-01 galiojusi pajamų mokesčio lengvata netaikoma. Vadinasi, netekus galios GPMĮ 17 str. 1 d. 29 punkte nustatyta pajamų mokesčio lengvatai, kad pajamų mokesčiu neapmokestinamos pajamos už parduotus arba kitaip perleistus nuosavybėn vertybinius popierius, įsigytus iki 1999 m. sausio 1 d., iki 1999 m. įsigytų vertybinių popierių pardavimo pajamos, gautos 2014 m. ir vėlesniais mokestiniais laikotarpiais apmokestinamos (neapmokestinamos) remiantis GPMĮ 17 str. 1 d. 30 punkto nuostatomis. Pagal šį punktą pajamos, gautos už gyventojų parduotas ar kitokiu būdu perleistas FP, taip pat pajamos gautos iš IFP realizavimo, neatsižvelgiant į tai, kada parduodamos FP ar realizuojamos IFP buvo įsigytos, priskiriamos neapmokestinamosioms pajamoms, jeigu GPMĮ 19 straipsnyje nurodytų su jų pardavimu ar kitokiu perleidimu nuosavybėn bei IFP realizavimu susijusių išlaidų skirtumas neviršija 3000 Eur (2014 m. 10 000 Lt) per mokestinį laikotarpį.

2. Apmokestinamųjų pajamų, gautų už 2014 m. ir vėlesniais mokestiniais laikotarpiais parduotas ar kitokiu būdu perleistas nuosavybėn FP ir IFP realizavimą, apskaičiavimo tvarka

Apskaičiuojama per mokestinį laikotarpį:

- gauta FP pardavimo ir IFP realizavimo pajamų suma;
- parduotų FP bei realizuotų IFP įsigijimo kaina, į šią kainą įskaitant sumokėtus teisės aktuose nustatytus privalomus mokėjimus, susijusius su tų FP ir IFP perleidimu;

Apskaičiuojamas bendras pardavimo ir įsigijimo kainų skirtumas. Apmokestinamosios FP pardavimo ir IFP realizavimo pajamos apskaičiuojamos iš bendros per mokestinį laikotarpį pagal visus FP pardavimo ir IFP realizavimo sandorius gautos pajamų sumos atėmus FP ir IFP įsigijimo bendrą kainą.

Jeigu pagal GPMĮ 17 str. 1 d. 30 punktą yra numatyta, kad šioms FP pardavimo ir/arba IFP realizavimo pajamoms taikoma pajamų mokesčio lengvata, atimamas 3000 Eur (2014 m. 10 000 Lt) neapmokestinamas dydis. Jeigu skirtumas neviršija 3000 Eur (2014 m. 10 000 Lt), tokios pajamos pajamų mokesčiu neapmokestinamos.

Gyventojas antrinėje rinkoje už 50 000 Lt (nuo 2015-01-01 tarkime už 15 000 Eur) pirko AB „X“ akcijų, kurias po mėnesio pardavė už 75 000 Lt (nuo 2015-01-01 už 20 000 Eur). Šių VP įsigijimo (pirkimo) kaina - 50000 Lt (15 000 Eur), pardavimo - 75 000 Lt (20 000 Eur), pardavimo ir įsigijimo kainų skirtumas - 25 000 Lt (5 000 Eur). Šis skirtumas (atėmus 10 000 Lt (nuo 2015 m. - 3 000 Eur) neapmokestinamą dydį apmokestinamas taikant 15 proc. pajamų mokesčio tarifą.

Jeigu gyventojas per mokestinį laikotarpį gavo FP ir/arba IFP pajamų, kurioms netaikoma GPMĮ 17 str. 1 d. 30 punkte nustatyta pajamų mokesčio lengvata, t. y. iš gautų pajamų neatimamas 3000 Eur (2014 m. 10 000 Lt) neapmokestinamas dydis, apmokestinamosios pajamos apskaičiuojamos kaip skirtumas tarp bendros tokių FP ir/arba IFP pardavimo kainos ir bendros tokių FP ir/arba IFP įsigijimo kainos, įskaitant sumokėtus teisės aktuose nustatytus privalomus mokėjimus.

Svarbu: 3000 Eur (2014 m. 10 000 Lt) nustatyta pajamų mokesčio lengvata netaikoma, jeigu:

- akcininkas akcijas parduoda arba kitaip perleidžia nuosavybėn šias akcijas išleidusiam vienetui;
- vertybiniai popieriai laikomi parduotais pagal GPMĮ 11 straipsnį, t. y. vieneto likvidavimo atveju;
- akcijos, gautos GPMĮ 2 straipsnio 14 dalies 1 punkte nurodytu atveju (akcijų nominalios vertės padidrinimo atveju lengvata netaikoma pajamų daliai, kuri lygi akcijos nominalios vertės padidrinimo sumai).

Bendra per mokestinį laikotarpį gautų už FP pardavimą ir/arba IFP realizavimą apmokestinamųjų pajamų suma apskaičiuojama sudėjus apskaičiuotas apmokestinamasias pajamas, kurioms taikoma GPMĮ 17 str. 1 d. 30 punkte nustatyta lengvata ir apskaičiuotas apmokestinamasias pajamas, kurioms minėta lengvata netaikoma. Gauta bendra apmokestinamųjų pajamų suma apmokestinama taikant 15 proc. pajamų mokesčio tarifą.

Kai parduodamos FP ar realizuojamos IFP, kurios yra sutuoktiniams bendrosios jungtinės nuosavybės teise priklausantis turtas, laikoma, kad pajamos yra gautos abiejų sutuoktinių (lygiomis dalimis, jeigu jų tarpusavio susitarimu vedybų sutartimi nenustatyta kitaip). Atsižvelgiant į tai, GPMĮ 17 str. 1 d. 30 punkte nustatyta 3000 Eur (2014 m. 10 000 Lt) neapmokestinama suma taikoma kiekvieno sutuoktinio gautoms pajamoms atskirai, pagal kiekvienam iš jų priskirtiną FP ir IFP dalį.

FP pardavimo pajamos ir IFP realizavimo pajamos priskiriamos B klasės pajamoms, t. y. pajamoms, kurias pats gyventojas turi apskaičiuoti, deklaruoti ir sumokėti pajamų mokesťį.

3. FP pardavimo ar kitokio perleidimo nuosavybėn ir IFP realizavimo pajamų deklaravimas.

Per mokestinį laikotarpį gyventojams išmokas, kurios pagal pajamų mokesčio mokėjimo tvarką priskirtos B klasės pajamoms (įskaitant FP pardavimo pajamas ir IFP realizavimo pajamas), išmokėjęs Lietuvos vienetas, užsienio vienetas per nuolatinę buveinę ar nenuolatinis Lietuvos gyventojas per nuolatinę bazę privalo iki kalendorinių metų, einančių po to mokestinio laikotarpio, vasario 1 dienos mokesčių administratoriui pateikti pažymą apie gyventojams išmokėtas tokias išmokas. Pažymos FR0471 forma (toliau - pažyma FR0471) ir jos užpildymo ir pateikimo taisyklės patvirtintos Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2003 m. rugpjūčio 29 d. įsakymu Nr. V-238.

Pažymoje FR0471 turi būti nurodomi duomenys apie visas gyventojui išmokėtas FP pardavimo ir IFP realizavimo pardavimo pajamas.

Nuolatinis Lietuvos gyventojas gautas FP pardavimo ar kitokio perleidimo nuosavybėn pajamas ir IFP realizavimo pajamas turi deklaruoti pats, pateikdamas atitinkamų mokesčių metų deklaracijos GPM308 formą, kuri patvirtinta Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2009 m. gruodžio 15 d. įsakymu Nr. VA-96 „Dėl metinės pajamų deklaracijos GPM308 formos ir jos priedų užpildymo, pateikimo ir tikslinimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – deklaracija GPM308). Pasibaigus mokesčiniam laikotarpiui, iki kalendorinių metų, einančių po to mokesčio laikotarpio gegužės 1 dienos, gyventojas pateikia metinę pajamų deklaraciją, kurioje deklaruoja per mokesčinį laikotarpį gautas pajamas, apskaičiuoja mokėtiną pajamų mokesčio sumą, kurią privalo sumokėti iki pajamų deklaracijos pateikimo termino pabaigos, t. y. iki gegužės 1 dienos (2015 m. iki gegužės 4 dienos). Apmokestinamosios FP pardavimo ar kitokio perleidimo nuosavybėn pajamos ir IFP realizavimo pajamos, gautos 2014 m. deklaruojamos bendromis sumomis pateikiant deklaracijos GPM308 priedą GPM308F.

Gyventojas, pardavęs FP ir/arba gavęs IFP realizavimo pajamų, kurioms taikoma pajamų mokesčio lengvata, t. y. gavęs neapmokestinamųjų FP pardavimo pajamų ir/arba IFP realizavimo pajamų, gali šių pajamų nedeklaruoti, jeigu gauta suma yra mažesnė kaip 3000 Eur (2014 m. 10 000 Lt). Jeigu gyventojas gavo FP pardavimo pajamų ir/arba IFP realizavimo pajamų, kurių suma viršija 3000 Eur (2014 m. 10 000 Lt) per mokesčinį laikotarpį, visas šias pajamas privalo deklaruoti deklaracijos GPM308 priedo GPM308F I skyriuje.

Jeigu gyventojas gavo FP pardavimo ar kitokio perleidimo nuosavybėn pajamų ir/arba IFP realizavimo pajamų už tikslinėse teritorijose įsteigtų vienetų išleistas FP ir IFP, taip pat gavo pajamų už akcijas išleidusio vieneto nuosavybėn perleistas akcijas, už GPMĮ 2 str. 14 dalies 1 punkte nurodytu būdu gautas akcijas bei VP, parduotus vieneto likvidavimo atveju, tokias pajamas jis privalo deklaruoti nuo pirmo euro (2014 m. nuo pirmo lito) deklaracijos GPM308 priedo GPM308F II skyriuje.

Jeigu gyventojas FP pardavimo pajamas ir/arba IFP realizavimo pajamas gavo už bendrosios jungtinės sutuoktinių nuosavybės teise priklausiusį turtą (šiuo atveju - FP ir IFP), tai laikoma, kad tokios pajamos yra gautos abiejų sutuoktinių lygiomis dalimis, jeigu vedybų sutartimi nenustatyta kitaip. Todėl kiekvienas iš sutuoktinių deklaruoja jam priklausančią FP pardavimo pajamų ir/arba IFP realizavimo pajamų dalį bei sumoka apskaičiuotą mokėtiną pajamų mokesť. Jeigu laikoma, kad pajamos yra gautos abiejų sutuoktinių (lygiomis dalimis, jeigu jų tarpusavio susitarimu vedybų sutartimi nenustatyta kitaip), GPMĮ 17 str. 1 d. 30 punkte nustatyta 10 000 Lt (nuo 2015-01-01 - 3 000 Eur) neapmokestinama suma taikoma kiekvieno sutuoktinio gautoms pajamoms atskirai, pagal kiekvienam iš jų priskirtiną FP dalį.

Nenuolatinis Lietuvos gyventojas FP pardavimo pajamų ir IFP realizavimo pajamų Lietuvoje nedeklaruoja ir pajamų mokesčio nemoka.

Viršininko pavaduotojas,
atliekantis viršininko funkcijas

Dainoras Bradauskas

